

Orde van dienst

14 januari 2024

prelude

Josef Gabriel von Rheinberger (1839-1901): uit 19de Orgelsonate in g-moll, opus 193' (1899):

- Präludium: Molto moderato, ma energico
- Provençalisch: Andantino

welkom: ouderling van dienst

stil gebed

votum en groet

We bidden/zingen Psalm 92

- zingen: psalm 92: 1 en 2
- *gebed* om ontferming
- zingen: psalm 92: 3 en 4
- *parafrase* verzen 5 en 6
- zingen: psalm 92: 7 en 8

Gebed bij de opening van het Woord

Lezing: Romeinen 12:1-3

Overdenking

Cantate : G.Ph. Telemann

*In gering' und rauhen Schalen
spielt der Perlen Silberschein...*

Nabetrachting

Brief van Paulus aan de Romeinen, hoofdstuk 12

1 Met een beroep op Gods goedertierenheid vermaan ik u om u zelf als een levend, heilig, welgevallig offer aan Hem te wijden. Dat is èchte godsdienst (letterlijk: *uw redelijke eredienst* (Grieks *logikè latreia*).

2 Conformeer (Grieks: *sus-schematizein - gelijkschakelen*) u niet aan de tijdsgeest (*aeoon*), maar wordt hervormd (Grieks: *metamorfosein*) door de vernieuwing van uw gemoed (*nous*). Dan kunt gij vaststellen wat God van u wil, wat goed is, volkomen en welgevallig.

3 Krachtens de genade die God mij gegeven heeft, zeg ik tegen ieder van u: *Denk niet boven uzelf uit (hyper-fronein)*, maar *denk* wat passend is; *denk* in de richting van *bedachtzaamheid (sofronein, < sofrosunè)*, naar de maat van het geloof door God aan een ieder toebedeeld.

Paulus speelt hier met de tegenstelling 'uiterlijk-innerlijk' (onwaar-echt/belangrijk-zinloos). Vs. 1: Èchte gods-dienst vraagt geen *uiterlijke* offers maar de inzet van de hele persoon. De notie 'ècht' zit vervat in de afleiding van 'logos': *logikè latreia*. In vs. 2 zet hij *schema* (uiterlijk) en *vorm* (inhoudelijk) tegenover elkaar: *metamorfose*. Heel gewoon voor een Romein/Griek in die dagen. In vs. 3 kritiseert hij de mens die 'te hoog over zichzelf denkt'. Hij zou beter 'bezonnen zijn', de juiste maat kennen. Hier speelt hij met het Griekse woord 'fronein' (= nadenken, bezinnen, inzien). De cantate gaat vooral aan de slag met de gedachten uit dit vers.

Cantatetekst: Arnold Wilckens (1704-1759)

Muziek: Georg Philipp Telemann (1683-1767)

Bron: *Harmonischer Gottesdienst* Hamburg 1725

ARIA

In gering- und rauhen Schalen
spielt der Perlen Silberschein.
Wähle die, o Mensch, zum Bilde,
pflanz des Schöpfers güt'ge Milde
dir vor andern Gaben ein,
lass, wie dort, vor Moses Strahlen,
Demut deine Decke sein.

*In gewone ongepolijste schelpen
glinstert de zilveren parelgoed.
Kies dit, o mens, als voorbeeld,
Prent je de milde goedheid van de Schepper
In, boven alle andere gaven.,
laat - zoals eens voor Mozes' stralen -
deemoed uw bedekking zijn.* (Ex. 34:25-29)

Orde van dienst – *vervolg* -

- zingen: gezang 167: 1, 2, 3

Gebeden

Collecten 1. Orgel. 2 Eredienst
muziek: Willem Ceuleers: *Kirken den er
et gammelt Hus* ('Meester men zoekt u
wijd en zijd') opus 638 (2005)

- zingen: gezang 170: 1, 2, 6
zegen, gevolgd door amen.. (456:3)

Postludium

Charles Villiers Stanford (1852-1924,
100ste sterftejaar): Prelude and fugue in
C, opus 193 no. 1 (1922)

Orgel/piano: Willem Ceuleers
Sopraan: Daniëlle Van der Vloet
Fluit: Kristin Meerts
Ouderling: Patrick Detif
Voorganger: Dick Wursten

Volgende muziekdienst

11 februari: Orlando di Lasso, Magnificat
super « Hélas, j'ay sans merci »

RECITATIEF

O Eitelkeit, du kluger Sterblicher, wie kannst
du doch so blind, wie so vermessen sein, dass
Kunst, Verstand und Wissenschaft, von
welchen jede dich zur Demut leiten soll, dich
dennoch hochmutsvoll erhebt, ja aus dir selber
rafft! Ach lass den Stolz doch deinen Sinnen
nicht abgewinnen.

Auf, wider diesen Goliath, der Gott zum Hohn
sich gar zu viel erkühnet.

Schau her, hie sind fünf glatte Steine, die durch
des Glaubens Kraft ihm hart und tödlich sind.
Drum, wenn er sich mit frechem Scheine zu
deinen Gaben naht, so denke du dafür, du hast
sie nicht von dir; nur aus Gottes Weisheitsmeer
kommen alle Gaben her. Du hast sie nicht
verdienen. Aus des Höchsten Gnade fleusst alles
was du bist und weisst.

Du hast sie nicht allein, dringt dein Witz gleich
hochempor, mancher eilt dir noch wohl vor.
Du hast sie kurze Zeit, sprich, wo bleibt dein
hoher Geist, wenn der Tod dich niederreisst!
Zuletzt erwäg' ohn' Unterlass: Wofern du
Hochmut hast, so hast du Gottes Hass.
Gott, vor dem nur Demut gilt, stürzt der
Hoffahrt Dagonbild.

ARIA

Nicht uns, nein, nein, nur dir allein,
o höchste Majestät, sei Preis und Stärke!
Hilf selber den Tyrannen
aus meinem Herzen bannen,
der über jedem Werke
nicht dich, nur sich erhöht.

*O ijdelheid, jij sluwe sterveling, hoe kun je toch zo
blind en aanmatigend zijn, dat Kunst, Rede en
Wetenschap – waardoor je je juist klein zou
moeten voelen – je toch hoogmoedig maakt, ja,
dat je jezelf verliest, Oh, laat de hoogmoed je niet
van je zinnen beroven.*

*Sta op, tegen deze Goliath, die - met God spottend
- overmoedig wordt.* (1 Sam. 17)

*Kijk, hier zijn vijf gladde steentjes, die door de
kracht van het geloof hard en dodelijk voor hem
zijn. Als hij dus brutaal op je gaven afkomt,
bedenk dan dat die niet van jezelf zijn, maar dat
ze afkomstig zijn uit de zee van Gods wijsheid.
Jij hebt ze niet verdiend. Het is uit de genade van
de Allerhoogste dat alles voortvloeit wat jij bent
en kent.* (Rom 12:3 e.v.)

*En je bent ook niet de enige die ze heeft, hoe hoog
je verstand ook rijst: Velen zullen je nog
voorbijsteken. Je hebt ze een korte tijd: zeg me,
waar blijft je verfijnde geest als de dood je
neerhaalt! Tenslotte, bedenk zonder ophouden:
Hoe hoogmoediger je bent, hoe meer God een
hekel aan je heeft. God, voor wie alleen deemoed
telt, zal het Dagonbeeld der hoogmoed
omverwerpen.* (1 Sam 5)

*Niet aan ons, nee, nee, aan u alleen,
o hoogste majesteit, zij lof en kracht!
Help mij (om zelf) de tiran
uit mijn hart te bannen
die bij alles wat hij doet
niet u, maar enkel zichzelf verhoogt.*